

STUK VASTUULLISUUSRAPORTTI / 2022

Säteilyturvakeskus Vastuullisuusraportti

2022

SÄTEILYTURVAKESKUS

Jokiniemenkuja 1, 01370 Vantaa

Puh. (09) 759 881 (vaihde)

www.stuk.fi

etunimi.sukunimi@stuk.fi

www.facebook.com/sateilyturvakeskus

www.twitter.com/STUK_FI

www.youtube.com/user/sateilyturvakeskus

www.flickr.com/photos/stuk_fi

Taitto: ADD Pirkko Linkola Oy

Säteilyturvakeskus

ISBN 978-952-309-560-1 (pdf)

Sisällysluettelo

1	JOHDON KATSAUS	4
2	STUKIN ORGANISAATIO	6
2.1	VASTUULLISUUDEN JOHTAMINEN JA HALLINTO	7
3	STUKIN KÄDENJÄLKI MERKITTÄVÄKSI TUNNISTAMIIN YK:N KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEISIIN	9
3.1	YK:N KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEIDEN KATSELMUS JA VASTUULLISUUSRAPORTIN 2022 LAADINTA	9
3.2	TAVOITE 3 TAATA TERVEELLINEN ELÄMÄ JA HYVINVOINTI KAIKEN IKÄISILLE	10
3.2.1	KUVAUS TARKEMMISTA TOIMENPITEISTÄ, JOILLA ON EDISTETTY ALATAVOITETTA 3.4 VÄHENTÄÄ VUOTEEN 2030 MENNESSÄ KOLMANNEKSELLA TARTTUMATTOMIEN TAUTIEN AIHEUTTAMIA ENNENAIKAISIA KUOLEMIA ENNALTAEHKÄISYN JA HOIDON AVULLA SEKÄ EDISTÄÄ HENKISTÄ TERVEYTTÄ JA HYVINVOINTIA	11
3.3	TAVOITE 7 VARMISTAA EDULLINEN, LUOTETTAVA, KESTÄVÄ JA UUDENAIKAINEN ENERGIA KAIKILLE	17
3.3.1	KUVAUS TARKEMMISTA TOIMENPITEISTÄ, JOILLA ON EDISTETTY ALATAVOITETTA 7.1 VARMISTAA VUOTEEN 2030 MENNESSÄ EDULLISET, LUOTETTAVAT JA UUDENAIKAISET ENERGIAPALVELUT KAIKILLE	17
3.4	TAVOITE 16 EDISTÄÄ RAUHANOMAISIA YHTEISKUNTIA JA TAATA KAIKILLE PÄÄSY OIKEUSPALVELUIDEN PARIIN; RAKENTAA TEHOKKAITA JA VASTUULLISIA INSTITUUTIOITA KAIKILLA TASOILLA	20
3.4.1	KUVAUS TARKEMMISTA TOIMENPITEISTÄ, JOILLA ON EDISTETTY ALATAVOITETTA 16.6 KEHITTÄÄ TEHOKKAITA, VASTUULLISIA JA LÄPINÄKYVIÄ INSTITUUTIOITA KAIKILLA TASOILLA	21
3.4.2	KUVAUS TARKEMMISTA TOIMENPITEISTÄ, JOILLA ON EDISTETTY ALATAVOITETTA 16.8 LAAJENTAA JA VAHVISTAA KEHITYSMAIDEN OSALLISTUMISTA MAAILMANLAAJUISIIN HALLINNOINTIJÄRJESTELMIIN	22
3.4.3	KUVAUS TARKEMMISTA TOIMENPITEISTÄ, JOILLA ON EDISTETTY ALATAVOITETTA 16.A VAHVISTAA TÄRKEIMPIÄ KANSALLISIA INSTITUUTIOITA ESIMERKIKSI KANSAINVÄLISEN YHTEISTYÖN AVULLA, JOTTA VÄKIVALLAN EHKÄISEMISEEN JA TERRORISMIN SEKÄ RIKOLLISUUDEN TORJUMISEEN TARVITTAVIA VALMIUKSIA VOIDAAN KEHITTÄÄ KAIKILLA TASOILLA, ERITYISESTI KEHITYSMAISSA	23
4	STUKIN JALANJÄLKI TOIMINTAYMPÄRISTÖÖN	25
4.1	EKOLOGINEN VASTUU	25
4.2	SOSIAALINEN VASTUU	26
4.3	TALOUDELLINEN VASTUU	28

I Johdon katsaus

Tämä on Säteilyturvakeskuksen (STUK) toinen vastuullisuusraportti. Vastuullisuusraportoinnilla STUK raportoi omalla toiminnalla aikaansaadut vaikutukset tunnistettuihin tavoitteisiin joko negatiivisena vaikutusten vähenemisenä tai positiivisten vaikutusten lisääntymisenä (ns. organisaation toiminnan kädenjälki). Lisäksi raportoidaan omasta toiminnasta aiheutuvat negatiiviset vaikutukset toimintaympäristöön (ns. organisaation toiminnan jalanjälki).

STUKin toiminnan tarkoituksena on ihmisten, yhteiskunnan, ympäristön ja tulevien sukupolvien suojeleminen säteilyn haitallisilta vaikutuksilta. Tämä sopii hyvin yhteen Yhdistyneiden kansakuntien (YK) kestävän kehityksen globaalin toimintaohjelman, Agenda 2030, tavoitteiden kanssa.

STUKin johtoryhmä katselmoi marraskuussa 2022 YK:n kestävän kehityksen tavoitteet ja alatavoitteet. Katselmoinnissa tarkasteltiin STUKin roolien ja tekojen ajantasaisuutta kestävän kehityksen tavoitteiden edistämiseksi sekä niiden kohdentumista alatavoitteille. Katselmoinnin perusteella vastuullisuustyön tavoitteiden painopisteitä tarkennettiin. Samalla seurantamittareiden osalta päätettiin käyttää jatkossa mahdollisimman paljon STUKin olemassa olevia toiminnan mittareita.

Vuonna 2022 STUK edisti useita kestävän kehityksen ja vastuullisuuden teemoja osana normaalia toimintaansa:

STUK jatkoi kampanjointiaan kansalaisten tietoisuuden lisäämiseksi radonin ja auringon UV-säteilyn haittavaikutuksista. Näistä kahdesta aiheutuu merkittävimmät säteilystä johtuvat suomalaisten terveyshaitat; kotien ja työpaikkojen radon aiheuttaa keuhkosityöpää ja liiallinen UV-säteily ihosityöpää. Molemmat liittyvät tavoitteeseen 3 taata terveellinen elämä ja hyvinvointi kaikenikäisille. Samaan tavoitteeseen liittyy myös STUKin ylläpitämä onnettomuus- ja vaaratilannevalmius. STUKilla on kyvykkyys reagoida vaaratilanteisiin ja tukea asiantuntemuksellaan muita viranomaisia väestön suojaamisessa.

Tavoite 7, taata edullinen, luotettava, kestävä ja uudenaikainen energia kaikille liittyy STUKin toiminnassa sekä ydinenergian käytön turvallisuuden valvontaan kotimaassa, STUKin asiantuntija- ja vaikuttamistyöhön kansainvälisissä järjestöissä, että välillisesti STUKin kansainväliseen asiantuntijapalvelutoimintaan. STUK osallistuu aktiivisesti alan kansainvälisen säännösten kehittämiseen mm. YK:n alaisen Kansainvälisen Atomienergiajärjestön (IAEA) alaisuudessa sekä jakaa omia kansallisia kokemuksia ja hyviä käytäntöjä kansainvälisessä asiantuntijatyössään.

STUKin kansainvälinen asiantuntijapalvelutoiminta edistää lisäksi tehokkaiden ja vastuullisten instituutioiden rakentamista sekä tukee osaltaan rauhanomaisten yhteiskuntien edistämistä (tavoite 16). Asiantuntijapalveluhankkeillaan STUK tukee kohdemaissa ydin- ja säteilyturvallisuusviranomaisten kehittämistä sekä hyvän hallinnon periaatteita. Tehokkaat ja vastuulliset viranomaisinstituutiot edistävät paitsi turvallisuutta, myös ydinenergian rauhanomaista käyttöä ja lujittavat osaltaan kansainvälistä sopimusjärjestelmää muun muassa ydinmateriaalien valvonnan ja hallinnan osalta. STUK toimii myös asiantuntijana ja kansallisena viranomaisena osana kansainvälistä ydinkoekiellon valvontaa ja tarjoaa asiantuntemustaan kansainvälisen ydinterrorismin ehkäisyyn.

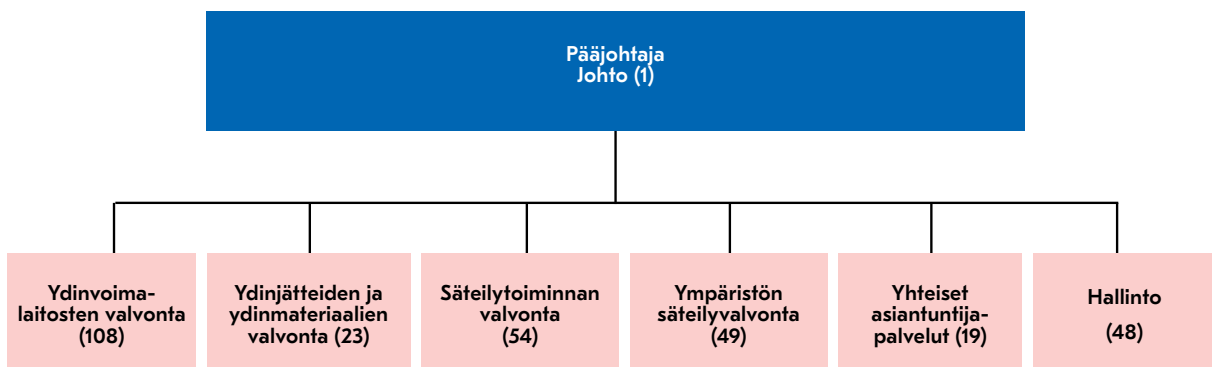
Tämä vastuullisuusraportti on käsitelty STUKin johtoryhmässä ja ylin johto on sen vahvistanut.

2 STUKin organisaatio

STUK on Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) alainen lupa-, valvonta- ja turvallisuusviranomainen ja sen toiminta perustuu Säteilyturvakeskuksesta annettuun lakiin 1164/2022. Lain 1 §:ssä määritellään STUKin toimiala ja asema: ”Säteilyturvakeskus on sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla toimiva valtion hallintoviranomainen, joka edistää ja valvoo säteilyturvallisuutta ja ydinenergian käytön turvallisuutta.”

STUKin tehtävät on lueteltu [Säteilyturvakeskuksesta annetun lain 2 §:ssä](#). STUKin tärkeimmät palvelut ja tuotteet ovat suoraan johdettavissa sille laissa luetelluista tehtävistä. STUK käyttää palvelujen ja tuotteiden tuottamiseen jonkin verran ulkopuolisia asiantuntijoita sekä tekee yhteistyötä STUK International Oy:n kanssa kansainvälisten asiantuntijapalveluiden tuottamisessa.

STUKin tuloksikköorganisaation muodostavat pääjohtaja ja pääjohtajan alaisuudessa tuloksikköinä toimivat osastot. STUKin johtoryhmän muodostavat pääjohtaja ja strategisesta kehityksestä vastaava johtaja, osastojen johtajat, lakiasiat ja säännöstö -yksikön päällikkö sekä henkilöstön valitsema edustaja. STUKissa oli työntekijöitä vuoden 2022 lopussa 303 henkilöä ja toiminnan kulut olivat 40,7 milj. €. STUKin henkilöstö on sijoittunut pääosin yhteen toimipisteeseen Vantaan Jokiniemeen. Päätoimipaikan lisäksi STUKilla on pieni toimisto Rovaniemellä sekä paikallistarkastajien toimisto Olkiluodon ja Loviisan ydinvoimalaitosalueella.

KUVA 1. STUKin organisaatio 31.12.2022.

STUKin yhteydessä toimi neljä ulkopuolisista jäsenistä koostuvaa neuvottelukuntaa, jotka tukevat aktiivisesti STUKin operatiivista toimintaa ja toiminnan kehittämistä:

- STUKin neuvottelukunta
- ydinturvallisuusneuvottelukunta
- turvajärjestelyneuvottelukunta
- säteilyturvallisuusneuvottelukunta

STUKin toimintaan vaikuttavia merkittävimpiä muutoksia viime vuosina ovat olleet henkilöstömäärän väheneminen noin 15 %:lla vuodesta 2019, muutto uusiin toimitiloihin vuonna 2022, Fennovoiman Hanhikivi 1 ydinvoimalaitoshankkeen lopettaminen vuonna 2022 sekä Ukrainan sodan vaikutus toimialan varautumiseen, valmiuteen ja siihen liittyvään viestintään. Lähivuosien merkittävimmät tiedossa olevat muutokset liittyvät pienydinvoimaloiden (SMR) luvitukseen ja siihen liittyvän STUKin osaamisen vahvistamiseen sekä ydinenergialain ja sen alaisen säännösten kokonaisuudistukseen.

STUKin edellinen vastuullisuusraportti julkaistiin keväällä 2022. Vastuullisuusraportti julkaistaan jatkossa vuosittain toukokuun alkuun mennessä. Lisätietoja antavat kehittämissuunnittelija Katriina Labbas (katriina.labbas@stuk.fi) ja hallinto-osaston johtaja Markku Kivioja (markku.kivioja@stuk.fi)

2.1 Vastuullisuuden johtaminen ja hallinto

Vastuullisuus on sisäänrakennettu STUKin ydintoimintaan ja sen lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen yhteiskunnan hyväksi. STUK solmii vuosittain tulossopimuksen Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) kanssa. Tulossopimukseen kirjatulla tavoitteilla on yhteys voimassa olevan hallitusohjelman tavoitteisiin, joka huomioi Agenda 2030 tavoitteet. STUKin vastuullisuustyö ja valitut tavoitteet nivoutuvat luontevaksi osaksi tulostavoitteiden asettamista ja tuloksellisuuden arviointia.

STUKin pääjohtaja hyväksyy vastuullisuusraportin vastaavalla tavalla, kuin pääjohtaja hyväksyy vuosittaisen tilinpäätöksen. Vastuullisuusraportti käsitellään STUKin johtoryhmässä ennen sen hyväksymistä. Tarvittaessa johtoryhmä voi katselmoida erikseen vastuullisuustyölle asetettuja tavoitteita, toimenpiteitä ja niiden ajantasaisuutta. Hallinto-osaston johtaja esittelee vastuullisuusasiat STUKin johtoryhmässä, jonka tehtävänä on sopia vastuullisuustavoitteista ja seurata niiden toteutumista.

STUKissa toimii kestävän kehityksen ja vastuullisuuden työryhmä. Hallinto-osaston johtaja toimii tämän työryhmän omistajana ja ryhmä raportoi hänelle. Hallinto-osaston johtaja vastaa siitä, että kestävän kehityksen ja vastuullisuuden edistämiseen varataan tarvittavat resurssit.

Kestävän kehityksen ja vastuullisuuden työryhmän tehtävänä on:

- Kehittää kestävään kehitykseen ja vastuullisuuteen liittyviä toimintatapoja ja niiden ohjeistusta.
- Seurata alan kehitystä ja hyödyntää uusia tietoja STUKin kestävän kehityksen ja vastuullisuuden edistämiseksi ja raportoinnissa.
- Huolehtia suunnitelmallisesti oman osaamisen kehittämistä ja tuoda ajatuksia muun STUKin henkilöstön osaamisen kehittämiseen niin, että henkilöstöllä on riittävät tiedot oman toimintansa vaikutuksista STUKin ympäristöohjelman toteutumisessa ja vastuullisuustavoitteiden saavuttamisessa.

- Seurata kokonaisuutena mitä STUKissa tehdään kestäväen kehityksen ja vastuullisuuden osalta ja huolehtia vastuullisuustyön dokumentoinnista ja siitä, että dokumentit ovat koko henkilöstön saatavilla.
- Tukea STUKin vastuullisuustavoitteiden asettamista ja vastuullisuusraportointia.

STUKilla on myös ympäristöohjelma, joka asettaa ympäristöön ja ympäristönsuojeluun liittyviä päämääriä ja tavoitteita, joiden avulla STUK pienentää toiminnastaan aiheutuvia negatiivisia ekologisia vaikutuksia.

STUK on ilmaissut myös sitoutumisensa kestäväen kehitykseen ja vastuullisuuteen turvallisuus-, laatu- ja tietoturvapoliitikassaan:

”Tunnistamme ja arvioimme toimintamme vaikutuksia ympäristöön. Pyrimme pienentämään toimintamme ympäristökuormitusta. Kannustamme kestäviin ja luonnonvaroja säästäviin valintoihin sekä toimintatapoihin, joilla kunnioitetaan luontoa ja ympäristöä ja kannetaan vastuuta ympäristömme tilasta.”

”Kohtelemme toisiamme tasa-arvoisesti, yhdenvertaisesti ja oikeudenmukaisesti. Tehtävämme ja vastuumme ovat selkeät ja jokainen vastaa osaltaan työmme laadusta. Jokaisella on mahdollisuus osaamisensa ja työtehtäviensä kehittämiseen. Rohkaisemme kaikkia osallistumaan toimintamme ja organisaatiomme kehittämiseen; tuemme tätä joustavalla organisoitumisella sekä avoimella, keskustelevalle ja arvostavalle vuorovaikutuksella.”

3 STUKin kädenjälki merkittäväksi tunnistamiin YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin

3.1 YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden katselmus ja vastuullisuusraportin 2022 laadinta

STUKin johtoryhmä katselmoi 11/2022 YK:n kestävän kehityksen tavoitteet ja alatavoitteet. Katselmoinnissa tarkasteltiin STUKin roolien ja tekojen ajantasaisuutta kestävän kehityksen tavoitteiden edistämässä sekä niiden kohdentamista oikeille alatavoitteille. Tavoite 9 poistettiin kokonaan STUKin merkittäväksi näkemistä tavoitteista ja tavoitteen 3 ja 7 osalta päivitettiin alatavoitelistaa. Samalla päivitettiin STUKin roolit ja teot ja päätettiin, että STUK käyttää alatavoitteiden mittaroinnissa jo olemassa olevia mittareita, kuten STM-STUK tulossopimuksen tulostavoitteet. STUKin tulostavoitteiden toteutumisesta vuonna 2022 voi lukea lisää julkaisusta [STUK Tilinpäätös ja toimintakertomus 2022](#).

STUKin valitsemista tavoitteista ja alatavoitteista, sekä muista YK:n kestävän kehityksen tavoitteista voit lukea esim. valtioneuvoston kanslian ylläpitämältä [Kestavakehitys.fi](#) -sivustolta.

TAVOITE 3. Taata terveellinen elämä ja hyvinvointi kaiken ikäisille.

- Alatavoite 3.4 Vähentää vuoteen 2030 mennessä kolmanneksella tarttumattomien tautien aiheuttamia ennenaikaisia kuolemia ennaltaehkäisyyn ja hoidon avulla sekä edistää henkistä terveyttä ja hyvinvointia.

TAVOITE 7. Varmistaa edullinen, luotettava, kestävä ja uudenaikainen energia kaikille

- Alatavoite 7.1 Varmistaa vuoteen 2030 mennessä edulliset, luotettavat ja uudenaikaiset energiapalvelut kaikille.

TAVOITE 16. Kehittää tehokkaita, vastuullisia ja läpinäkyviä instituutioita kaikilla tasoilla.

- Alatavoite 16.6 Kehittää tehokkaita, vastuullisia ja läpinäkyviä instituutioita kaikilla tasoilla.
- Alatavoite 16.8 Laajentaa ja vahvistaa kehitysmaiden osallistumista maailmanlaajuisiin hallinnointijärjestelmiin.
- Alatavoite 16.a Vahvistaa tärkeimpiä kansallisia instituutioita esimerkiksi kansainvälisen yhteistyön avulla, jotta väkivallan ehkäisemiseen ja terrorismin sekä rikollisuuden torjumiseen tarvittavia valmiuksia voidaan kehittää kaikilla tasoilla, erityisesti kehitysmaissa

STUKin kestävän kehityksen ja vastuullisuuden työryhmän puheenjohtaja vastasi tämän vastuullisuusraportin koostamisesta. Raportti tehtiin seuraten Valtiokonttorin ohjetta ”Vastuullisuusraportointi valtionhallinnossa”. Raportti jakaantui kahteen osaan, STUKin valitsemien YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden edistäminen (kädenjäljen kasvattaminen) ja STUKin olemassaolosta ja toiminnasta toimintaympäristöön aiheutuvien ekologisten, sosiaalisten ja taloudellisten vaikutusten pienentäminen (jalanjäljen pienentäminen). Raportoimiseen osallistui STUKin johto, kestävän kehityksen ja vastuullisuuden työryhmä sekä STUKin valitsemien YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden sekä toiminnan jalanjäljen raportointialueiden substanssitoimintaan liittyviä henkilöitä.

3.2 Tavoite 3 Taata terveellinen elämä ja hyvinvointi kaiken ikäisille

Terveellisen elämän ja hyvinvoinnin takaaminen kaiken ikäisille on STUKin toiminnan kannalta keskeinen tavoite. STUKilla on parhaat edellytykset edistää tavoitetta alatavoitteella 3.4 Vähentää vuoteen 2030 mennessä kolmanneksella tarttumattomien tautien aiheuttamia ennenaikaisia kuolemia ennaltaehkäisyn ja hoidon avulla sekä edistää henkistä terveyttä ja hyvinvointia.

Alatavoitteen saavuttamiseksi ja edistämiseksi STUKin rooliin kuuluu:

- Turvallinen ja oikeutettu säteilyn käyttö Suomessa
- Ympäristövalvonta ja säteilyn vaikutusmekanismien tutkimus sekä ymmärtäminen
- Säteilyyliin liittyvien riskien viestintä sekä turhien huolien ja murheiden poistaminen
- Valmius ja varautuminen säteilyyliin liittyviin uhkakuviin Suomessa ja maailmalla

STUKin teot ja toimenpiteet, joilla tavoitetta 3 ja sen alatavoitetta 3.4 pyritään edistämään:

- STUKin lakisäateisten tehtävien hoitaminen Suomessa
- Tutkimuksen rahoituksen turvaaminen ja aseman vakiinnuttaminen sekä erityisesti verkostoituminen yliopistojen, teollisuuden ja yritysten kanssa
- Viestintä
- Valmiustoiminta

3.2.1 Kuvaus tarkemmista toimenpiteistä, joilla on edistetty alatavoitetta 3.4 Vähentää vuoteen 2030 mennessä kolmanneksella tarttumattomien tautien aiheuttamia ennenaikaisia kuolemia ennaltaehkäisyn ja hoidon avulla sekä edistää henkistä terveyttä ja hyvinvointia

Turvallinen ja oikeutettu säteilyn käyttö

STUK valvoo säteilyn turvallista käyttöä myöntämällä lääketieteen, teollisuuden ja tutkimuksen säteilytoimintaan turvallisuuslupia ja tekemällä toiminnanaikaisia tarkastuksia säteilyn käyttöpaikoille. Säteilyn käyttöä koskevat vaatimukset asetetaan riskiperusteisesti. STUK osallistuu myös kansainvälisten suositusten ja vaatimusten laadintaan. STUK osallistuu ja vaikuttaa keskeisissä kansainvälisissä verkostoissa, jotta kansalliset tarpeemme tulevat riittävällä tasolla huomioitua ja toisaalta tarjoamme hyviksi havaittuja käytäntöjämme muille toimijoille.

Oikein kohdennetuilla vaatimuksilla ja valvonnalla luodaan edellytykset turvalliselle ja oikeutetulle säteilyn käytölle sekä teollisuudessa että tautien ja sairauksien havaitsemiselle ja hoidolle lääketieteellisessä säteilyn käytössä. Perinteistä röntgenkuvantamista, tietokonetomografiaa ja radioaktiivisia lääkkeitä käytetään laajasti tautien ja sairauksien diagnosointiin ja hoidon suunnitteluun. Valvonnalla ja vaatimuksilla varmistetaan potilaan säteilyturvallisuus ja toisaalta esimerkiksi kuvantamisen riittävä laatu diagnoosin tekoa varten. Sädehoidon ja toimenpideradiologian valvonnalla ja vaatimuksilla varmistetaan hoidon tehokkuus ja turvallisuus. Noin joka toinen syöpäpotilas saa sädehoitoa jossakin syöpähoitojensa vaiheessa.

Kansallinen SOTE-uudistus aiheutti loppuvuonna 2022 huomattavan ruuhkan lupakäsittelyyn, kun lähes kaikkien julkisen terveydenhuollon luvanhaltijoiden toiminnanharjoittaja vaihtui vuoden 2023 alusta. Toiminnanharjoittajan vaihdos edellytti ennakkoon haettavaa lupamuutosta.

Ympäristövalvonta ja säteilyn vaikutusmekanismien tutkimus sekä ymmärtäminen

STUKilla on jatkuvasti tarkka kuva suomalaisten altistumisesta ionisoivalle säteilylle ja radioaktiivisille aineille. Valvontamenetelmiä uudistetaan jatkuvasti entistä tarkemmiksi ja herkemmissä sekä turvallisuuden kannalta oleellisiin asioihin keskittyväksi.

Viranomaisyhteistyö ja valvontatiedon tosiaikainen jakaminen ovat osa kokonaisuutta. STUK antaa Tullille asiantuntija-apua radioaktiivisten aineiden valvontaan rajaliikenteessä. Tullin käytössä on tosiaikaiset, kehittyneet menetelmät valvontaan, ja STUKin asiantuntijat antavat viranomaisyhteistyössä tukea havaintojen tulkintaan ja laitteiden ylläpitoon.

Kotimainen säteilyturvallisuustutkimuksen yhteenliittymä CORES (www.cores.fi) kattaa kaikki keskeiset kotimaiset toimijat. Verkosto edistää kotimaista alan tutkimusyhteistyötä ja osaamisen kehittämistä, ja kehittää yhtenäistä tutkimusstrategiaa. STUK toimii tiiviissä yhteistyössä yliopistojen, tutkimuslaitosten ja yliopistollisten sairaaloiden kanssa kansallisista osaamis- ja tutkimustarpeista huolehtimiseksi.

STUKin tekemän työpaikkojen radonvalvonnan päätavoitteena on, ettei yksikään työntekijä Suomessa altistu liikaa keuhkosyöpää aiheuttavalle radioaktiiviselle radonkaasulle. Valvonnalla vaikutetaan siihen, että työpaikoilla mahdollisesti tarvittavat toimenpiteet mitoitetaan oikein

ja toteutetaan riittävän nopeasti. Vuonna 2022 viitearvoja suurempia pitoisuuksia löydettiin 17 %:ssa työpaikkoja. STUK tehosti työpaikkojen radonvalvontaa lisäämällä muun muassa sähköistä asiointia, viestimällä sekä kohdentamalla valvontaa riskiperusteisesti. STUK tekee valvontaa myös kohdennetuissa valvontahankkeissa, joissa työpaikoille lähetetään selvityspyyntöjä. Lisätietoa valvontahankkeista löytyy STUKin valvontahankkeet työpaikoilla -sivustolta.

Säteilyyn liittyvien riskien viestintä

STUKin toiminnan tarkoitus on ihmisten, yhteiskunnan, ympäristön ja tulevien sukupolvien suojele säteilyn haitallisilta vaikutuksilta. Tähän sisältyy tavoite lisätä kansalaisten tietoa säteilyn aiheuttamista terveysvaikutuksista. Riskiviestintä tähtää toisaalta turhan säteilyaltistuksen välttämiseen ihmisten käyttäytymiseen vaikuttamalla (UV-säteily), tietoisuuden lisäämiseen säteilyaltistuksesta (radon asunnoissa ja työpaikoilla) ja toisaalta turhan säteilypelon vähentämiseen (esimerkiksi röntgenkuvauksista kieltäytyminen). Vuonna 2022 STUK teki lisäksi aktiivista viestintää Ukrainan sodan vaikutuksista ydin- ja säteilyturvallisuuteen, tavoitteena lisätä suomalaisten turvallisuuden tunnetta tuottamalla luotettavaa ja oikea-aikaista tietoa mahdollisen säteilyonnettomuuden vaikutuksista Suomeen.

STUK vastaanotti vuonna 2022 lukuisia kyselyitä ja yhteydenottoja säteilyturvallisuuteen liittyen. Esimerkiksi ionisoimattoman säteilyn valvontayksikköön tuli viime vuonna noin 500 kyselyä kansalaisilta ja toiminnanharjoittajilta. Tämä on muistutus siitä, että STUKilla on valvontatehtävien ohella tärkeä ja vastuullinen rooli turvallisuusviranomaisena ja luotettavan tiedon lähteenä useille kohderyhmille.

STUK toteuttaa viestintää valtionhallinnon lakien, säädösten, ohjeiden ja suositusten mukaisesti, sekä omia arvojaan (asiantunteva, avoin, rohkea, yhteistyössä) noudattaen.

UV-viestintä ja #Suniho-kampanja nuorille

UV-säteilyn aiheuttamaa ihosyöpäriskin kohoamista voi huomattavasti vähentää muuttamalla omaa käyttäytymistään ja suhtautumistaan auringonottamista kohtaan. Tästä syystä STUK on kampanjoinut keväisin yli 15 vuoden ajan järjestämällä Ilmatieteen laitoksen ja Syöpäjärjestöjen kanssa tiedotusvälineille tiedotustilaisuuden, jossa on tuotu esiin UV-säteilyltä suojautumisen tärkeyttä usean keskeisen suomalaisen organisaation voimin. Tavoitteena UV-kampanjassa on ollut nostaa kansalaisten tietoisuutta ja vaikuttaa väestön UV-käyttäytymiseen, niin että ihmiset tunnistaisivat liialliseen UV-altistukseen liittyvän ihosyöpäriskin huomattavan kohoamisen ja pystyisivät omalla käytöksellään vähentämään henkilökohtaista syöpään sairastumisen riskiään tulevaisuudessa.

Tiedote 27.4.2022: [Liika UV-säteily vaurioittaa ihosolujen perimää – auringolta kannattaa suojautua jo keväällä](#)

Monivuotisella #Suniho-viestintäkampanjalla STUK pyrkii yhteistyökumppaneidensa Ilmatieteen laitoksen ja Syöpäjärjestöjen kanssa vaikuttamaan nuorten, erityisesti nuorten miesten, asenteisiin auringonottoa ja rusketusta kohtaan. Kampanja suuntaa toimenpiteitä erityisesti niihin kohderyhmiin, joilla on havaittu eniten riskikäyttäytymistä, asennehaastetta tai tiedonpuutetta UV-säteilyn osalta. Keväällä 2020 kerätyn asiakasymmärryksen pohjalta kohderyhmä tiivistyi 16–20-vuotiaisiin nuoriin miehiin, sillä heidän kohdallaan

tunnistettiin suurin tarve tietoisuuden lisäämiselle aiheesta ja tilanteista, joissa altistuu jopa huomaamattaan haitalliselle UV-säteilylle.

Kampanjan tavoite on lisätä nuorten tietoisuutta aurinkosuojautumisen vaihtoehtoista (vaate, varjo, voide) ja vaikuttaa nuorten asenteisiin auringonottoa sekä rusketuksen ihannointia kohtaan. Kohderyhmälle tuotetaan tietoa auringosta ja siltä suojautumisesta heidät parhaiten tavoittavissa viestintäkanavissa.

Vuonna 2022 kampanjaa tehtiin näkyväksi monipuolisesti sosiaalisen median kanavissa. UV-tietoa ja materiaalia jaettiin myös toukokuussa 2022 viranomaisten ”Nuku Rauhassa”-turvallisuuspäivillä Helsingissä. Lisäksi 15:lle Suomen suurimmalle kunnalle lähetettiin tietoa siitä, kuinka nuoret, ulkona työskentelevät kesätyöntekijät tulisi ohjeistaa suojautumaan auringolta.

Lisää #suniho-kampanjasta voi lukea [stuk.fi-verkkosivuilta](https://www.stuk.fi/verkkosivuilta).

Radon-viestintä

STUK on lisännyt kansalaisten ja työnantajien radontietoisuutta vuonna 2022 muun muassa tiedotteilla, uutiskirjeillä, sosiaalisen median julkaisuilla ja radonaiheisilla tilaisuuksilla. STUK järjesti syksyllä 2022 sekä radonaiheisen webinaarin että päivän mittaisen radonkorjauskurssin kaikille kiinnostuneille. Loppuvuodesta STUK myös järjesti yhteistyössä Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) kanssa kuntien terveyden edistämistyössä mukana oleville ja muille aiheesta kiinnostuneille webinaarin UV-säteilyn ja sisäilman radonin terveysriskien vähentämisestä.

STUK on radonviestinnässään pyrkinyt muistuttamaan kansalaisia siitä, kuinka luotettava radonmittaus tehdään. Radonmittauksia markkinoivia yrityksiä on useita, eikä kaikkien palveluntarjoajien osalta mittauksia olla tehty asianmukaisesti tai asiantuntevasti. Markkinoilla on myös asiansa osaavia ja luotettavia yrityksiä.

Marraskuussa STUK ja Tampereen yliopisto julkaisivat uuden tutkimuksen, jossa arvioitiin, että Suomessa voitaisiin vuosittain estää 100–170 keuhkosityöpää, jos kaikkien asuntojen radonpitoisuudet pystyttäisiin alentamaan hyvin matalalle tasolle (25 Bq/m³).

Radon-kampanjoinnin tiedotteet ja uutiskirjeet 2022:

- Tiedote stuk.fi-verkkosivuilla: [Mitä tehdä, jos kotona on liikaa radonia? – kysy ja keskustele webinaarissa 21.9.](#)
- Tiedote stuk.fi-verkkosivuilla: [Radonkorjausoppia ammattilaisille ja asiasta kiinnostuneille Vantaalla 10.11.2022](#)
- Tiedote stuk.fi-verkkosivuilla: [Hyvinvointia kunnissa – kuinka suojata kuntalaisia UV-säteilyn ja sisäilman radonin haitallisilta terveysvaikutuksilta?](#)
- Tiedote stuk.fi-verkkosivuilla: [Sisäilman radonia vähentämällä Suomessa pystyttäisiin välttämään yli 100 keuhkosityöpää vuosittain](#)
- [Kaikki vuoden 2022 radonuutiskirjeet](#)

Ukrainan sotaan liittyvä viestintä

Venäjän hyökättyä Ukrainaan helmikuun lopulla 2022, suomalaisissa heräsi huoli paitsi sodasta itsestään, myös ukrainalaisten ydinvoimalaitosten tilanteesta, mahdollisten voimalaitosvaurioiden vaikutuksista Suomeen sekä ydinaseiden ja niin kutsuttujen likaisten pommien käytöstä. STUK otti nopeasti aktiivisen roolin oikean tiedon levittämiseksi ja sen kautta huolien vähentämiseksi suomalaisten osalta. STUK järjesti 4.3.2022 mediatilaisuuden kun Zaporizžjan ydinvoimalaitoksen aluetta Ukrainassa pommitettiin ja alueella syttyi tulipalo. STUK kertoi Ukrainan sodan vaikutuksista ydin- ja säteilyturvallisuuteen monessa eri mediassa ja useamman asiantuntijan voimin vuoden 2022 aikana. Viestinnässä hyödynnettiin mediaesiintymisten lisäksi stuk.fi-sivustolle luotua Ukraina-tietosivua ja sinne koottuja usein kysytyjä kysymyksiä sekä sosiaalista mediaa.

STUK otti myös kantaa STM:n yli 10 vuotta voimassa olleisiin jodisuositukseen tuomalla esiin jodisuositusten ikäraja-aasteet. Tämän pohjalta STM päivitti jodisuositusta ja julkaisi päivitetyn suosituksen lokakuussa 2022.

Valmius ja varautuminen säteilyyn liittyviin uhkakuviin Suomessa ja maailmalla

STUK ylläpitää jatkuvaa valmiutta niin kotimaassa kuin ulkomailla mahdollisesti tapahtuvien poikkeavien säteilytilanteiden varalta. Ympäristön säteilyvalvonta on jatkuvaa ja sitä tehdään myös yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. Mahdollisissa säteilyvaaratilanteissa STUK vastaa säteilytilannekuvan tuottamisesta sekä väestön suojaamiseksi tarvittavien suositusten antamisesta. Lisäksi STUKilla on merkittävä rooli tilannetta koskevassa viestinnässä, kansalaisten ja muiden toimijoiden neuvonnassa sekä kansainvälisessä tiedonvaihdossa. Ulkomaisissa tapahtumissa tilanteen vaikutusten arviointi ja tilannetta käsittelevä viestintä ovat keskeiset toimet. STUKin varautumisella on väestön suojaamisen ohessa tärkeä merkitys kansalaisten luottamuksen ja turvallisuuden tunteen vahvistamisessa. STUK kouluttaa ja harjoituttaa säännöllisesti omaa henkilökuntaansa sekä eri sidosryhmiä.

Venäjänsä aseellinen hyökkäys Ukrainaan muutti hetkessä myös säteily- ja ydinturvallisuuden globaalia tilannekuvaa. Tilanteeseen liitetyt uhkat ovat lisänneet suuren yleisön tiedontarvetta räjähdysmäisesti sekä hallinnon tarvetta päätöksentekoa tukevalle tiedolle. Rinnalla avuntarve Ukrainassa on ollut massiivinen. STUK on tehnyt aktiivista yhteistyötä niin Ukrainan viranomaisten, kansainvälisen atomienergiajärjestö IAEA:n kuin tukenut asiantuntijuudella ja tilannekuvalla EU:n hätäavun koordinaatitokeskusta ERCC:tä. Kansallista viranomaiskoordinaatiota on kehitetty monin tavoin ja kaikilla hallinnon tasoilla. STUK on tukenut suoraan Ukrainan viranomaisen toimintakykyä erilaisella materiaaliavulla.

Alatavoitteen 3.4 edistymisen mittarit

STUK valitsi STM:n ja STUKin välisestä tulossopimuksesta 2022 tulostavoitteita tulostavoitteineen, jotka toimivat alatavoitteen 3.4 edistymisen mittareina.

Turvallinen ja oikeutettu säteilyn käyttö

- EU:n perusnormidirektiivin vaatimusten mukainen ionisoivaa säteilyä käyttävien diagnoosimenetelmien lähetekäytännön oikeutusarviointi toimeenpantu.
 - STUK osallistui terveydenhuollon palveluvalikoimaneuvoston laatimien oireettomien henkilöiden tutkimukseen pääsyn kriteerien valmistelemaan. Vuonna 2022 hyväksyttiin kriteerit tupakoineiden henkilöiden keuhkosityövän löytämiseksi tehtävälle keuhkojen TT-tutkimukselle, perinnöllistä geenimuunnosta kantavien henkilöiden rintasyövän löytämiseksi tehtävälle mammografialle, piilevän infektiotoksuksen löytämiseksi tehtävälle panoraamaröntgentutkimukselle tietyissä tilanteissa ja kariesin löytämiseksi tehtävälle bitewing-röntgentutkimukselle. Hoidetun rintasyövän jälkeen tehtävien mammografiatutkimusten kriteerien valmistelu aloitettiin tekemällä THL:n kanssa yhteistyössä alustava tutkimussuunnitelma rintasyöpäresidiivien ilmaantumista koskevaa rekisteritutkimusta varten. STUK on tehnyt esiselvityksen säteilylaissa tarkoitettujen lähettämissuosituksen kehittämistä varten. Varsinaisia lähettämissuosituksia ei ole tehty, eikä päätöstä digiavusteisen menettelyn käyttöönotosta.

Ympäristövalvonta ja säteilyn vaikutusmekanismien tutkimus sekä ymmärtäminen

- STUKin tekemällä säteilyturvallisuustutkimuksella on yhteiskunnallista vaikuttavuutta mm. uusien valvontamenettelyjen käyttöönotolla. Tutkimustulosten hyödyntämisen varmistamiseksi STUK tekee tutkimusta yhteistyössä alan muiden toimijoiden kanssa.
 - Säteilyturvallisuusalan tutkimusyhteistyötä on kehitetty kansallisella tasolla. Yhteistyötä yliopistojen ja tutkimuslaitosten kanssa on vahvistettu. Säteilyturvallisuustutkimuksen yhteenliittymän (CORES) kautta sekä perustamalla STUKin ja yliopistojen yhteisiä virkoja (työelämäprofessuurit).
- STUKin säteilyvalvonnassa tarvittavien laboratorion palvelujen keskeytyksetön toiminta on turvattu.
 - STUKin ympäristövalvontaohjelma on toteutunut suunnitelmien mukaan. Laboratoriot ovat toimineet valvonnan ja valmiustoiminnan kannalta riittävällä tasolla.
- STUK on edistänyt osaltaan viranomaisyhteistyötä ja tiedon yhteiskäyttöä.
 - STUK on edistänyt vallitseviin altistustilanteisiin liittyvien EU:n perusnormidirektiivin mukaisten velvoitteiden toteutumista. STUK on tukenut osaltaan ympäristöterveyden, työsuojelun ja rakennusvalvonnan radonvalvontaa, kansallisen radon toimintasuunnitelman (KATORRE) toimeenpanoa sekä vallitsevien altistustilanteiden tunnistamista (KAVATTU).

Valmius ja varautuminen säteilyyn liittyviin uhkakuviin Suomessa ja maailmalla

- STUK seuraa aktiivisesti turvallisuusympäristön muutoksia sekä ylläpitää kansallisessa ja kansainvälisessä yhteistyössä valmiuttaan vastata 24/7 säteilyvaaratilanteisiin. Lisäksi STUK turvaa toimintansa jatkuvuuden sekä tuen yhteiskunnalle myös muissa omaa toimintaansa tai koko yhteiskuntaa koskevissa häiriötilanteissa.
 - STUKin sisäinen tilannekuvatoiminta vakiinnutettiin vuoden 2022 aikana, ja valmiussuunnittelu laajennettiin kattamaan myös oman toiminnan jatkuvuuteen kohdistuvat uhkat. Keskeinen onnistumisen kriteeri oli kyky reagoida ja vastata laajasti sekä kansallisesti että ylikansallisesti Ukrainan sodan synnyttämiin tieto- ja viestintätarpeisiin.
 - STUK on kyennyt vastaamaan sodan aiheuttamiin materiaalsiin tarpeisiin Ukrainassa.

3.3 Tavoite 7 Varmistaa edullinen, luotettava, kestävä ja uudenaikainen energia kaikille

Ydinenergian käyttö on Suomessa merkittävää ilmastonmuutoksen kannalta päästöttömän sähkön tuotannossa. Turvallisuus on edellytys ydinenergian käytölle ja STUKilla on valvovana viranomaisena keskeinen rooli ydinenergian käytön sääntelyssä ja valvonnassa. STUKilla on parhaat edellytykset edistää tavoitetta alatavoitteella 7.1 Varmistaa vuoteen 2030 mennessä edulliset, luotettavat ja uudenaikaiset energiapalvelut kaikille edistämässä.

Alatavoitteen saavuttamiseksi ja edistämiseksi STUKin rooliin kuuluu:

- Kansallinen ydinenergian käytön valvonta, turvallisuus sekä siitä huolehtiminen ja käytön mahdollistaminen

STUKin teot ja toimenpiteet, joilla tavoitetta 7 ja sen alatavoitetta 7.1 pyritään edistämään:

- Turvallisuusvaatimusten ja valvonnan sopeuttaminen uusiin hankkeisiin (pienydinvoimalaitokset, ydinjätteen turvallinen loppusijoitus jne.)
- Ydinturvallisuusosaamisen ylläpito
- Turvallisuustutkimus
- Kv-vaikuttaminen, esim. globaali sääntely ja yhteistyö järjestöissä (IAEA, WENRA, yms.), jolla mahdollistetaan turvallista ydinenergian käyttöä Suomessa

3.3.1 Kuvaus tarkemmista toimenpiteistä, joilla on edistetty alatavoitetta 7.1 Varmistaa vuoteen 2030 mennessä edulliset, luotettavat ja uudenaikaiset energiapalvelut kaikille

Kansallisen lainsäädännön ja valvonnan kehittäminen

Ajantasainen turvallisuussäännöstö on kansalaisten ja yhteiskunnan turvallisuuden keskeinen perusta. Ydinenergian käyttö on yksi esille nostetuista keinoista vastata ilmastonmuutoksen haasteisiin. STUKin tehtävänä on asettaa teknisluontoiset turvallisuusvaatimukset ja valvoa ydinenergian turvallista käyttöä. STUK on kehittänyt asiakaslähtöisyyttä, sujuvia viranomaispalveluja ja valvonnan riskitietoisuutta osana strategiansa toimeenpanoa. Kestävän kehityksen tavoitteen osalta keskeinen osa vuoden 2022 STUKin työtä oli ydinenergiain uudistuksen valmistelu.

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) on käynnistänyt ydinenergiain kokonaisuudistuksen ja sen osana STUK uudistaa oman vaatimuskokoelmansa. STUK tuki lain uudistuksen valmistelua laajasti omalla asiantuntijatyöllään ja aloitti lakia tarkentavien määräysten valmistelun. Uudistetulla turvallisuussäännöstöllä tavoitellaan riskitietoisempaa toiminnan sääntelyä ja sen valvontaa sekä kehittyvän teknologian, kuten pienydinvoimaloiden turvallista ja sujuvaa hyödyntämistä Suomessa. Vuoden 2022 aikana STUK tunnisti TEMin kanssa yhteistyössä ydinenergialakiin ja -asetuksiin nousevia sitovia vaatimuksia, niiden muutostarpeita sekä linjausta vaativia asioita. Uudistetun ydinenergiainsäädännön on suunniteltu tulevan voimaan vuoden 2028 alussa.

Kansallinen ydinenergian käytön valvonta, turvallisuus sekä siitä huolehtiminen ja käytön mahdollistaminen

Vuonna 2022 STUK vastasi perustehtävänsä mukaisesti ydinturvallisuusvalvonnasta ja viranomaistoimintansa kehittamisestä sekä osallistui asiantuntijana oman alansa yhteiskunnalliseen keskusteluun. Ydinlaitosten valvonnan tavoitteena on varmistua ydinenergian käytön turvallisuudesta siten, ettei ydinlaitosten käytöstä tai niiden mahdollisista onnettomuustilanteista aiheudu vaaraa yhteiskunnalle ja ympäristölle.

STUK kehitti strategiansa mukaisesti valvontansa riskitietoisuutta ja asiakaslähtöisyyttä sekä sujuvia viranomaispalveluita. STUK myös toteutti ja osallistui kolmeen toimintaansa kohdistuvaan tai siihen liittyvään kansainväliseen ydinenergian käytön valvonnan vertaisarviointiin. STUK ja Suomi saivat arvioinneista hyvät tulokset. Ydinenergian käytön turvallisuusvalvonnasta voi lukea tarkemmin julkaisusta ”[Ydinenergian käytön turvallisuusvalvonta: Vuosiraportti 2022](#)”.

STUK valvoi käyvien ydinvoimalaitosten turvallisuutta ja laati lausunnot Fortum Power and Heat Oy:n Loviisan ydinvoimalaitosyksikköjen käytön jatkamisesta vuoteen 2050 saakka sekä voimalaitosjätteen loppusijoituslaitoksen käytön jatkamisesta vuoteen 2090 saakka.

STUK seurasi myös Teollisuuden Voima Oyj:n Olkiluoto 3 -laitosyksikön käyttöönottoa ja arvioi sen turvallisuutta tehtyjen koekäyttökokeiden yhteydessä. Vuoden 2022 aikana STUK aloitti myös Olkiluodon ydinvoimalaitosjätteen loppusijoituslaitoksen määräaikaisen turvallisuusarvioinnin käsittelyn.

STUK valvoi lisäksi Fennovoima Oy:n Hanhikivi 1 -ydinlaitosprojektia kevääseen 2022 asti, jolloin Fennovoima päätti hankkeen lopettamisesta.

Suomi on ensimmäisenä maailmassa aloittamassa käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoittamisen. Posiva Oy rakentaa Olkiluodon laitosalueelle ydinpolttoaineen kapselointi- ja loppusijoituslaitosta. STUKin valvonta kohdistui laitoksen suunnitteluun, rakentamiseen, valmistukseen ja asentamiseen sekä pitkäaikaisturvallisuuden osoittamiseen. STUK aloitti vuoden 2022 alussa myös Posivan laitoksen käyttölupahakemusaineiston arvioinnin.

Vuonna 2022 STUK valvoi Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n FiR 1 -tutkimusreaktorin käytöstäpoistoa. Valvonta kohdistui tutkimusreaktorin purkamisen yksityiskohtaiseen suunnitteluun sekä lopullisen käytöstäpoistosuunnitelman ja turvallisuusselosteen arviointiin. Valvonta tähtäsi siihen, että VTT:llä on valmius aloittaa tutkimusreaktorin purkuvaihe suunnitelmien mukaisesti keväällä 2023.

Julkisrahoitteisella turvallisuustutkimuksella on merkittävä tehtävä ydinteknisen osaamisen kehittämisessä ja ylläpitämisessä Suomessa. STUK oli mukana TEMin SAFIR2022- ja KYT2022-tutkimusohjelmien johtoryhmissä ja tutkimusta ohjaavissa ryhmissä sekä osallistui uuden, ydinvoimalaitosten ja ydinjätehuollon turvallisuustutkimuksen yhteisen SAFER 2028-ohjelman suunnittelun. Lisäksi STUK kehitti omaa osaamistaan arvioida ja valvoa uudentyyppisiä pienydinvoimaloita (SMR).

Kansainvälinen viranomaisyhteistyö, jolla mahdollistetaan turvallista ydinenergian käyttöä Suomessa

STUK osallistuu aktiivisesti kansainväliseen viranomaisyhteistyöhön ydin- ja säteilyturvallisuuden, ydinturvan ja ydinmateriaalien hallinnan edistämiseksi. Yhteistyötä tehdään monenkeskisesti (esim. IAEA, EU, OECD/NEA, WENRA) ja kahdenvälisesti muiden maiden viranomaisten kanssa. Yhteistyön muotoja ovat mm. osaamisen kehittäminen, kokemusten jakaminen, vertaisarvioinnit sekä toimialan standardien ja sääntelyn kehittäminen. Kansainvälisellä viranomaisyhteistyöllä osaltaan varmistetaan, että ydinenergian käyttö on turvallista niin Suomessa kuin ulkomailla.

Alatavoitteen 7.1 edistymisen mittarit

STUK valitsi STM:n ja STUKin välisestä tulossopimuksesta 2022 tulostavoitteita tulostavittareineen, jotka toimivat alatavoitteen 7.1 edistymisen mittareina.

Kansallisen lainsäädännön ja valvonnan kehittäminen

- Aloitetaan ydinenergiain alaisen STUKin laatiman säännösten kokonaisuudistus strategian tavoitteiden edistämiseksi (säännöstö on alan parhaisiin käytäntöihin perustuva, tavoitteellinen, riskitietoinen ja mahdollistava). Kehitystyössä STUK ennakoii aktiivisesti ydinenergian käytön valvonnan tulevaisuuden tarpeita. STUK osallistuu myös aktiivisesti TEMin vetämään ydinenergiain kokonaisuudistukseen.
 - Kansallisen lainsäädännön valmistelu eteni suunnitellusti. Ydinenergiainlaki ja säännöstö tulevat toimimaan oleellisena perustana edullisten, luotettavien ja uudenaikaisten energiapalvelujen tuottamisessa.
- STUKin strategian toimeenpanon varmistaminen erityisesti valvontaa, digitaalisia viranomaispalveluja sekä osaamista koskevien tavoitteiden osalta. STUK ottaa käyttöön riskitietoisien ja valmentavan valvonnan menettelyjä nykyisen säännösten asettamissa reunaehdoissa. STUK jatkaa valtion yhteisten ja kumppanivirastojen digitaalisten palvelujen käyttöönoton edistämistä sekä arvioi STUKin nykyisten palvelujen kehittämistarpeita.
 - STUK jatkoi riskitietoisien valvonnan menettelyjen ja uusien valvontatapojen käyttöönottoa. Kehitystyön tavoitteena on kohdentaa STUKin työ turvallisuuden kannalta keskeisiin asioihin ja korostaa toiminnanharjoittajien vastuuta. STUK on monilta osin muuttanut valvontaansa säännösten mahdollistamissa rajoissa ja nyt työ kohdentuu tunnistettujen muutosten toteuttamiseen säännöstuudistuksessa.

Kansallinen ydinenergian käytön valvonta, turvallisuus sekä siitä huolehtiminen ja käytön mahdollistaminen

- STUK varmistuu valvonnallaan, että ydinlaitosten rakentaminen, käyttö ja käytöstä poisto on turvallista.
 - STUK valvoi, että ydinvoimalaitosten käytössä, Fennovoiman Hanhikivi 1 -laitosprojektissa ja Olkiluoto 3 -laitosyksikön käyttöönotossa täytettiin turvallisuusvaatimukset. Lisäksi STUK teki arvion Loviisan ydinvoimalaitosyksikköjen käytön jatkamisesta vuoteen 2050 saakka. STUKin valvonta toteutui suunnitellusti ja mahdollisti osaltaan ydinenergian luotettavaa saatavuutta nyt ja tulevaisuudessa yhteiskunnan käyttöön.

- STUK varmistuu valvonnallaan, että kapselointi- ja loppusijoituslaitokset rakennetaan turvalliseksi.
 - STUKin valvoi suunnitellusti, että Posivan kapselointi- ja loppusijoituslaitoksen suunnittelussa, rakentamisessa, valmistuksessa ja asentamisessa sekä pitkäaikaisturvallisuuden osoittamisessa täytetään turvallisuusvaatimukset. STUK aloitti vuoden 2022 alussa myös Posivan laitoksen käyttöluvapahakemusaineiston arvioinnin.
- Uudentyyppisten ja nykyistä pienempien modulaaristen ydinvoimalaitosten turvallisuuden varmistaminen.
 - Uudentyyppisen tekniikan turvallisuudesta varmistuminen ja luvituskäytännöt vaativat uudenlaista osaamista, jota kasvatettiin STUKissa onnistuneesti osallistumalla kansainvälisiin ryhmiin niin monipuolisesti kuin se käytettävissä olevan rahoituksen puitteissa oli mahdollista.

Kansainvälinen viranomaisyhteistyö, jolla mahdollistetaan turvallista ydinenergian käyttöä Suomessa

- STUK osallistuu aloitteellisesti ydin- ja säteilyturvallisuuden kansainväliseen yhteistyöhön omien verkostojensa kautta sekä tukee eri hallinnonalojen toimintaa eri yhteistyöryhmissä että kansallisten linjausten valmistelussa.
 - STUK oli aktiivisesti mukana IAEA:n yleiskokous- ja hallintoneuvostokokousten kansallisten puheenvuorojen valmistelussa ja sivutapahtuman järjestämisessä. STUK tapasi useiden kollegaviranomaisten johtoa, ja sopi näiden kanssa tiiviimmistä yhteistyöstä yhteisymmärryspöytäkirjalla (MoU). STUKin asiantuntijoita osallistui tärkeimpiin IAEA:n, EU:n ja OECD/NEA:n työryhmiin, sekä mm. ydinsulkusopimuksen (NPT) 10. tarkastelukonferenssiin.

3.4 Tavoite 16 Edistää rauhanomaisia yhteiskuntia ja taata kaikille pääsy oikeuspalveluiden pariin; rakentaa tehokkaita ja vastuullisia instituutioita kaikilla tasoilla

Rauhanomaisten yhteiskuntien edistäminen, kaikille pääsyn oikeuspalveluiden pariin takaaminen ja tehokkaiden ja vastuullisten instituutioiden rakentaminen on STUKin toiminnan kannalta merkittävä tavoite. STUKilla on parhaat edellytykset edistää tavoitetta alataavoitteilla

- 16.6 Kehittää tehokkaita, vastuullisia ja läpinäkyviä instituutioita kaikilla tasoilla
- 16.8 Laajentaa ja vahvistaa kehitysmaiden osallistumista maailmanlaajuisiin hallinnointijärjestelmiin ja
- 16.a Vahvistaa tärkeimpiä kansallisia instituutioita esimerkiksi kansainvälisen yhteistyön avulla, jotta väkivallan ehkäisemiseen ja terrorismin sekä rikollisuuden torjumiseen tarvittavia valmiuksia voidaan kehittää kaikilla tasoilla, erityisesti kehitysmaissa.

Alatavoitteiden saavuttamiseksi ja edistämiseksi STUKin rooliin kuuluu:

- Hyvästä hallinnosta huolehtiminen kv-yhteistyössä sekä asiantuntijapalveluviennissä
- Globaalien ydin- ja säteilyturvallisuuksia edistävien instrumenttien toimeenpanon edistäminen asiantuntijapalveluin sekä instrumentteihin liittyvä kansainvälinen vaikuttaminen

STUKin teot ja toimenpiteet, joilla tavoitetta 16 ja sen alatavoitteita 16.6, 16.8 ja 16.a pyritään edistämään:

- Edistetään ydinmateriaalivalvonnan kehittymistä
- Edistetään säteily- ja ydinturvallisuusviranomaisten kehittämistä muissa maissa palvelutoiminnan kautta (esim. riippumattoman ja kyvykkään viranomaisen luominen ml. kehittyvien maiden viranomaisten tuki, kv. yhteistyö ja asiantuntijapalveluvienti)

3.4.1 Kuvaus tarkemmista toimenpiteistä, joilla on edistetty alatavoitetta 16.6 Kehittää tehokkaita, vastuullisia ja läpinäkyviä instituutioita kaikilla tasoilla

Palvelutoiminta ml. kehittyvien maiden viranomaisten tuki

STUK pyrkii aktiivisesti jakamaan omaa asiantuntijuuttaan sekä hyviä käytäntöjä muiden maiden kanssa. Yhteistyön hyötyjä ovat vuorovaikutuksesta saatavat opit ja oman henkilöstön osaamisen kehittyminen. Yhteistyön toteuttaminen asiantuntijapalveluna toimii mahdollistavana tekijänä ja luo edellytykset tiiviille yhteistyölle. Osaamisen ja kyvykkyyksien kehittäminen mm. ydinennergian käyttöönottoa pohtiville maille on järjestetty palveluntoimintana STUK International Oy:n kautta. Vuoden 2022 aikana palveluliiketoiminta vilkastui, ja STUK Internationalin kautta valmisteltiin tai käynnistettiin useampi viranomaistoimintaa eri maissa tukeva tai kehittävä palveluprojekti.

STUKin hallinnoiman Suomen lähialueen säteily- ja ydinturvallisuusyhteistyön tavoite on Suomen turvallisuuden parantaminen säteily- ja ydinriskejä pienentämällä. Yhteistyö on keskittynyt Venäjän säteily- ja ydinturvallisuusviranomaisen kanssa tehtävään tietojenvaihtoon sekä turvallisuusparannuksiin Kuolan ja Leningradin ydinvoimalaitoksilla. Venäjän hyökkäyksen seurauksena yhteistyö Venäjän kanssa on jäädytetty, ja yhteistyötä on avattu tai vahvistettu Viron, Puolan sekä Ukrainan kanssa. STUKin tavoitteena on yhtäältä varmistaa, että uusissa Itämeren alueen ydinvoimaohjelmissa viranomaistoiminta kehittyy oikeaan suuntaan, toisaalta tukea sodan rasittamaa viranomaista ja tämän teknistä tukiorganisaatiota Ukrainassa.

Alatavoitteen 16.6 edistymisen mittarit

STUK valitsi STM:n ja STUKin välisestä tulossopimuksesta 2022 tulostavoitteita tulostavoitteineen, jotka toimivat alatavoitteen 16.6 edistymisen mittareina.

Palvelutoiminta ml. kehittyvien maiden viranomaisten tuki

- STUKin kansainvälinen asiantuntijapalvelutoiminta on aktiivista ja edistää ydin- ja säteilyturvallisuuksia Suomen lähialueilla sekä globaalisti Suomen, EU:n ja IAEA:n tavoitteiden ja linjausten sekä kansainvälisten sopimusten mukaisesti.
 - STUK on aktiivisesti valmistellut tai toteuttanut kansainvälisiä palveluprojekteja, joilla tuetaan kohdemaan viranomaista tiedollisesti tai tuottamalla tarvittavaa säännöstöä.
 - Kansainväliselle palvelutoiminnalle on valmisteltu eettiset kriteerit.
 - Kestävän kehityksen periaatteet ja tavoitteet ovat elimellinen osa STUK kansainvälistä asiantuntijapalvelutoimintaa, ja niiden toteutumista on kyetty edistämään niin kansainvälisten järjestöjen toimintaan osallistumalla kuin yksittäisissä palveluprojekteissa.
- STUK on uudistanut aiemmin Venäjälle suunnatun ydin- ja säteilyturvallisuusohjelman vastaamaan muuttuviin tarpeisiin sekä laajentanut toiminnan kattamaan maantieteellisesti koko lähialueen.
 - Lähialueyhteistyö uudistettiin ja painopiste siirrettiin Ukrainaan sekä Itämeren alueen uusien ydinenergiaa havittelevien maiden viranomaisten tukemiseen.

3.4.2 Kuvaus tarkemmista toimenpiteistä, joilla on edistetty alatavoitetta 16.8 Laajentaa ja vahvistaa kehitysmaiden osallistumista maailmanlaajuisiin hallinnointijärjestelmiin

Asiantuntijapalveluvienti muihin maihin

Euroopan komissio on ehdottanut Suomelle EI-INSC –rahoitusinstrumentin (European Instrument for International Nuclear Safety Cooperation) kautta rahoitettavaa AFCONE:n tukihanketta, jossa STUK toimisi asiantuntijana. Hankkeen tavoitteena on kehittää Afrikan maiden ydinmateriaalivalvontaa (Safeguards) ja varmistaa ydinsulkusopimuksen (NPT) mukainen toiminta ydinenergian rauhanomaisessa käytössä. Ydinenergian rauhanomainen käyttö kattaa mm. uraanikaivostoiminnan, ydinmateriaalien hallussapidon, materiaalien tuonnin ja viennin sekä IAEA:n lisäpöytäkirjassa tarkoitettua tutkimus- ja kehitystyötä. IAEA:n yleiskokouksen yhteydessä syyskuussa 2022 allekirjoitettiin yhteistyöasiakirja Afrikan ydinenergiakomissio AFCONE:n kanssa. Lisäksi Wienissä järjestettiin hankkeen aloituskokous ”Uplifting safeguards in Africa” marraskuussa 2022. Alkava hanke on merkittävä mahdollisuus Afrikan maiden viranomaisille vahvistaa safeguards valvonnan tasoa alueellisella yhteistyöllä, Suomen tuella. Hankkeen rahoittaa Euroopan komissio ja Suomen valtio, kokonaiskustannus on 4,9 miljoonaa euroa. Hanke alkaa vuonna 2023, ja kestää viisi vuotta.

Alatavoitteen 16.8 edistymisen mittarit

STUK valitsi STM:n ja STUKin välisestä tulossopimuksesta 2022 tulostavoitteita tulostavittareineen, jotka toimivat alatavoitteen 16.8 edistymisen mittareina.

Asiantuntijapalveluvienti muihin maihin

- STUKin kansainvälinen asiantuntijapalvelutoiminta on aktiivista ja edistää ydin- ja säteilyturvallisuuksia Suomen lähialueilla sekä globaalisti Suomen, EU:n ja IAEA:n tavoitteiden ja linjausten sekä kansainvälisten sopimusten mukaisesti.
 - Yhteistyö AFCONEn kanssa vaikuttaa merkittäväällä tavalla ydinmateriaalien hallintaan koko Afrikan mantereella ja vahvistaa koko maanosan osallisuutta IAEA:n kautta tapahtuvaan ydinmateriaalivalvontaan ja sitä koskeviin sopimusjärjestelmiin.

3.4.3 Kuvaus tarkemmista toimenpiteistä, joilla on edistetty alatavoitetta 16.a Vahvistaa tärkeimpiä kansallisia instituutioita esimerkiksi kansainvälisen yhteistyön avulla, jotta väkivallan ehkäisemiseen ja terrorismin sekä rikollisuuden torjumiseen tarvittavia valmiuksia voidaan kehittää kaikilla tasoilla, erityisesti kehitysmaissa

Ydinmateriaalivalvonnan, ydinterrorismin torjunnan ja ydinaseiden vähentämisen edistäminen

Ydinmateriaalivalvonnan vaatimusten huomioiminen laitossuunnittelussa, laitosmuutoksissa ja laitoksen käytöstä poiston suunnittelussa on tärkeä osa ydinmateriaalivalvonnan toimeenpanoa niin kansallisesti kuin kansainvälisesti. Tämän safeguards by design -lähestymistavan kehittämisessä STUK on tehnyt yhteistyötä erityisesti Belgian viranomaisen FANCin kanssa, ja tätä yhteistyötä ollaan laajentamassa muidenkin maiden ja niiden viranomaisten suuntaan. SBD:n lähtökohtana on vaatimusten huomioiminen mahdollisimman aikaisessa vaiheessa, tiedoista ja muutoksista tietoihin informoiminen ajantasaisesti ja kommunikaation tehostaminen niin laitossuunnittelun, tulevan operaattorin kuin viranomaisten ja kansainvälisten organisaatioiden välillä. Samalla tuetaan erikseen myös IAEA:ta SBD:n kehittämisessä tukemaan valvonnan toimeenpanoa erityisesti uusissa laitoshankkeissa.

Ydinmateriaalivalvonnan tavoitteita edistetään kansainvälisesti myös ESARDAn (European Safeguards And Development Association) ja sen työryhmien puitteissa. ESARDAn kautta voidaan jakaa omia kokemuksia ja saatuja oppeja, sekä hyödyntää muiden kokemuksia ydinmateriaalivalvonnan toimeenpanosta, niin kansainvälisesti kuin myös kansallisestikin. Muutoin eri maiden viranomaisten ja kansainvälisen ydinmateriaalivalvonnan edistäminen tapahtuu pääosin palveluprojektien ja IAEA:n tukiohjelman kautta.

Käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoituksen ydinmateriaalivalvontaa edistettiin kansallisesti sekä IAEA:n ja Euroopan komission välisissä neuvotteluissa.

Ydinmateriaalivalvonnan suunnittelu selkiintyi kapselointilaitoksen osalta ja loppusijoituslaitoksen osalta valvonnan suunnittelu painottui IAEA:n valvontakonseptin sekä valvonnan teknisen toteutuksen arviointiin ja kansallisen valvonnan toteutuksen suunnitteluun. Suomi on edelläkävijä käytetyn polttoaineen loppusijoituksessa. Toimiva loppusijoituksen ydinmateriaalivalvonta on tärkeä kansallisesti ja esimerkki muille maille ja kansainvälisille järjestöille.

Ydinkoekiellon valvonnan vastuut toteutettiin normaalisti. STUK myötävaikuttaa kansainvälisesti CTBT-organisaation toimintojen valmiiksi saattamiseen sekä analysoi

jatkuvasti kaikki CTBT IMS valvontaverkon tuottaman radionuklididatan ylläpitäen näin jatkuvaa valmiutta tukea UM:n toimintaa ydinkoekieltoepäilyksen tilanteessa.

STUK on toteuttanut UM:n rahoittamaa IAEA:n safeguards-valvonnan tukiohjelmaa (FINSP). IAEA:n valvonta ja verifointikyky on ydinaseiden leviämisen estämisen kannalta kriittisen tärkeää. STUK on ohjelman puitteissa tehnyt yhteistyötä IAEA:n eri jäsenmaiden sisarorganisaatioiden kanssa, mikä osaltaan lisää keskinäistä luottamusta ja rakentaa viranomaisyhteistyötä.

USA:n ja Venäjän johtaman Ydinterrorismin vastaisen globaalialoitteen (GICNT) toiminta on Ukrainan sodan takia pysähdyksissä. Eri maat järjestävät ydinturvatapahtumia nyt GICNT:n sateenvarjon ulkopuolella. Suomi osallistuu aktiivisesti tähän toimintaan. Kannaltamme merkittävin tapahtuma vuonna 2022 oli Norjan, Suomen ja USA:n isännöimä Watchful Viking-harjoitus Oslossa.

Kansainvälisessä ydinaseriisunnan verifikaatiokumppanuudessa (IPNDV) järjestettiin kaksi läsnäkokousta 2022. Suomessa Jyväskylän yliopisto liittyi IPNDV-tutkimukseen työelämäprofessorin kautta. STUK ja yliopisto toteuttivat neutronimittauskampanjan STUKin säteilytyshallissa. Aineisto analysoitiin ja siitä raportoitiin joulukuun IPNDV-yleiskokouksessa Australiassa. Tutkimuksen tulokset julkaistaan 2023 ja ne myös liitetään osaksi myöhemmin valmistuvaa väitöskirjaa.

Alatavoitteen 16.a edistymisen mittarit

STUK valitsi STM:n ja STUKin välisestä tulossopimuksesta 2022 tulostavoitteita tulosmittareineen, jotka toimivat alatavoitteen 16.a edistymisen mittareina.

Ydinmateriaalivalvonnan, ydinterrorismin torjunnan ja ydinaseiden vähentämisen edistäminen

- STUKin kansainvälinen asiantuntijapalvelutoiminta on aktiivista ja edistää ydin- ja säteilyturvallisuutta Suomen lähialueilla sekä globaalisti Suomen, EU:n ja IAEA:n tavoitteiden ja linjausten sekä kansainvälisten sopimusten mukaisesti. STUK tukee ydinsulkusopimuksen (NPT) toimeenpanoa UM:n ja TEMin kanssa.
 - STUK on aktiivisesti osallistunut globaalin ydinterrorismin torjunnan (GICNT), ydinmateriaalien hallinnan (FINSP), ydinkoekiellon sekä ydinaseiden leviämisen estämisen, että ydinaseriisunnan ohjelmiin (IPNDV).
 - Yhteistyöhanke AFCONEn kanssa edistää myös osaltaan nk. Pelindaban sopimuksen toimeenpanoa ja ydinaseetonta Afrikkaa.

4 STUKin jalanjälki toimintaympäristöön

Toiminnan jalanjälki muodostuu vastuullisuuden näkökulmasta negatiivisista ekologisista, sosiaalisista ja taloudellisista vaikutuksista, joita organisaation olemassaolosta ja toiminnasta aiheutuu toimintaympäristöön. Tavoitteena on pienentää toiminnasta aiheutuvaa jalanjälkeä.

4.1 Ekologinen vastuu

STUKin ympäristöohjelma asettaa ympäristöön ja ympäristönsuojeluun liittyviä päämääriä ja tavoitteita, joiden avulla STUK pienentää toiminnastaan aiheutuvia negatiivisia ekologistia vaikutuksia. STUKin toiminnassa välittömiä haitallisia ympäristövaikutuksia syntyy pääasiassa energian kulutuksessa, matkustamisessa, jätteiden syntymisessä, hankintoihin liittyen ja paperin kulutuksessa. Ympäristöohjelmaan kuuluu yhtenä osana energiankulutuksen vähentäminen. STUKin ympäristöohjelma ja energiatehokkuusohjelma tullaan päivittämään uusi toimitila huomioiden.

Valtiokonttorin tavoitteena on ollut kerätä valtionhallinnon organisaatioiden hiilijalanjälkeen liittyviä tietoja Hanselilta, Palkeiden matkustuspalveluista sekä Senaatti-kiinteistöiltä ja julkaista tiedot datapankissa. Valtiokonttori työstää vielä valtionhallinnon hiilijalanjälkiarvion tuottamista yhdessä konsernitoimijoiden kanssa, joten tässä raportissa ei erikseen käsitellä STUKin hiilijalanjälkeä.

STUKin uudet toimitilat Jokiniemessä Vantaalla

Valtion toimitiloista vastaava Senaatti-kiinteistöt tavoittelee kaikissa rakennushankkeissaan päästöjen vähentämistä ja on asettanut konkreettiset numeeriset päästövähennystavoitteet yli 2 milj. euron peruskorjaus- ja uudisrakennushankkeilleen. Senaatin julkaisemassa ohjeistuksessa esitellään keinoja, joilla hiilijalanjälkeen voi rakennushankkeessa vaikuttaa, ja toimia, joilla hiilijalanjäljen ohjaaminen saadaan osaksi hankkeen ohjaamisen kokonaisuutta normaalikäytännöksi. Työmaiden hiilijalanjäljen pienentämistä tukevat ympäristöministeriön Päästöttömät työmaat sekä Kestävän purkamisen green deal -sopimukset, joihin Senaatti on sitoutunut.

STUKin uusien toimitilojen rakentaminen käynnistyi talvella 2020 ja uusiin tiloihin muutettiin vaiheittain maaliskuu-kesäkuussa 2022. Koko rakennuksen laajuus on 12 700

bruttoneliometriä. Rakennus sisältää poikkeuksellisen vaativia laboratoriotiloja, mikä asetti rakentamiselle korkeat vaatimukset. Uusissa toimitiloissa on aikaisempiin toimitiloihin verrattuna tehokkaampi tilankäyttö, energian käyttöä optimoiva kiinteistöautomaatiikka sekä hyödynnetään maalämpöä ja aurinkoenergiaa. Myös automaattiohjatut led-valot ovat keinoja energian kulutuksen vähentämiseksi. Uudisrakennuksen sähkönkulutus puolittui heti alkuvaiheessa aikaisempiin toimitiloihin verrattuna.

4.2 Sosiaalinen vastuu

STUKin tavoitteena on olla työpaikka, jossa henkilöstöä kohdellaan oikeudenmukaisesti ja tasa-arvoisesti ja joka tarjoaa hyvän työympäristön ja -yhteisön, selkeät vastuut ja mielenkiintoiset sekä merkitykselliset työtehtävät. STUKin arvot asiantuntemus, avoimuus, rohkeus ja yhteistyö ohjaavat myös henkilöstöjohtamista.

STUKin työhyvinvointi

STUKissa työhyvinvoinnista huolehditaan, sillä vain hyvinvoiva työyhteisö voi olla toimiva ja tuloksellinen. Työhyvinvointi syntyy arkisista tekijöistä, joihin on mahdollista vaikuttaa. STUKissa työhyvinvoinnin ajatellaan koostuvan viidestä toisiinsa läheisesti kytkeytyvästä ja toisiaan tukevasta osa-alueesta:

- työ ja osaaminen
- terveys ja hyvinvointi
- työyhteisön toimivuus
- hyvä johtaminen ja esihenkilötoiminta
- turvallinen työympäristö

STUK tukee henkilöstön työkykyä ja työhyvinvointia eri tavoin. STUKin vuonna 2022 tarjoamia toimintoja olivat ePassi (liikunta-, hyvinvointi- ja kulttuuri- sekä lounasetu), oman kuntosalin käytön mahdollisuus sekä virkistystoiminta, jota STUKin henkilökuntayhdistys järjestää. STUKissa on käytössä matalan kynnyksen psykologinen hyvinvointivalmennuspalvelu, jonka avulla on mahdollista saada ammattilaisilta keskusteluapua erilaisiin elämän haasteisiin sekä kattavat työterveyshuollon palvelut.

STUKissa on mitattu henkilöstön työtyytyväisyyttä VMBaro-työtyytyväisyyskyselyn avulla vuodesta 2013 alkaen. STUKin työtyytyväisyysbarometrin kokonaisindeksi-arvo on 3,81 ja vastaava valtion keskiarvo 3,69 (arviointi 1-5 huonoimmasta parhaimpaan). STUKin henkilöstö on tyytyväisintä seuraavien pääkohtien osalta: työnantajakuva ja arvot, työyhteisön toimintakulttuuri sekä työn sisältö ja vaikuttamismahdollisuudet. Eniten kehitettävää koetaan vielä olevan palkkauksessa. Koko valtion VMBaro-tulokset löytyvät [Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen \(Palkeet\) verkkosivuilta](#).

STUKin toimintakertomuksessa 2022 on kerrottu lisää henkisten voimavarojen hallinnasta ja kehittämisestä.

STUKin osaaminen

STUKissa osaamisen johtamisen päämääränä on varmistaa henkilöstön riittävät valmiudet suoriutua STUKille asetetuista tehtävistä ja velvoitteista. STUK kehittää henkilöstönsä osaamista suunnitelmallisesti ja systemaattisesti sekä organisaation tarpeet että työntekijöiden yksilölliset ammatillisen kasvun tarpeet huomioiden. Systemaattisella osaamisen johtamisella pyritään myös vastaamaan jatkuvasti muuttuvan toimintaympäristön asettamiin haasteisiin. Asiantuntemusta pyritään kehittämään erityisasiantuntijuuden lisäksi yhä laajempia kokonaisuuksia ymmärtävään suuntaan. Yksilöiden laaja-alaisen osaamisen lisäksi myös STUKin toimintatapojen tulee tukea moninaisen osaamisen tehokasta hyödyntämistä.

STUKissa tehtiin vuonna 2022 monipuolista työtä osaamisen kehittämiseksi. Esihenkilötyön ja johtamisen kehittämistyö jatkui, ja yhteisen koulutuksen teemoina oli mm. turvallisuuskulttuuri ja erilaiset perehdytyskoulutukset. STUK oli myös mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa kansallista ydinjäte- ja ydinturvallisuuskurssia.

VMBaro-työtyytyväisyyskyselyn kysymysosio ”Osaaminen, oppiminen ja uudistuminen” sisältää kysymykset liittyen oppimisen ja uudistumisen mahdollisuudet työssä, osaamisen ylläpidon ja parantamisen tuki (työnantajan taholta), vuorovaikutus- ja keskustelutilanteet osaamisen ja uudistumisen tukena, kehityskeskustelut työn tekemisen ja osaamisen kehittämisen tukena ja osaamisen kehittäminen verkostojen (kollegat, sidosryhmät, asiakkaat) avulla. Vuonna 2022 STUKin vastausten keskiarvo oli 3,72 ja valtion 3,71.

STUKin tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

STUKissa miesten osuus koko henkilöstöstä oli vuoden 2022 lopussa 57,5 % ja naisten osuus 42,5 %. Vakinaisessa palvelussuhteessa olevista miesten osuus oli 58,4 % ja naisten osuus 41,6 %. Koko valtionhallinnossa naisten osuus oli vuoden 2021 lopussa 50,2 %. Naisten osuus johdosta oli vuoden 2022 lopussa 18,2 %. Vastaava luku valtionhallinnossa vuonna 2022 oli 32,5 %. Muissa esihenkilötehtävissä toimivista henkilöistä naisten osuus oli 45,5 % (38,6 % vuonna 2021). Vastaava luku valtionhallinnossa vuonna 2021 oli 26,4 %.

STUKin VMBaro-työtyytyväisyyskyselyn 2022 perusteella sukupuolten tasa-arvo toteutuu työyhteisössä hyvin (STUKin vastauksen keskiarvo 4,32 ja valtion 4,20), kuten myös ihmisten yhdenvertaisuus (STUKin vastauksen keskiarvo 4,15 ja valtion 4,01). STUKin henkilöstöltä tiedusteltiin viraston omina kysymyksinä kyselyssä myös mm. toteutuuko naisten ja miesten palkkauksen tasa-arvoisuus työyhteisössä (keskiarvo 4,20) ja naisten ja miesten tasa-arvo henkilöstöä valittaessa (keskiarvo 4,31).

STUKin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on henkilöstöpoliittinen suunnitelma, jonka tavoitteena on varmistaa edellytykset henkilöstön tasapuoliselle sijoittumiselle erilaisiin tehtäviin, varmistaa yhtäläiset mahdollisuudet uralla etenemiseen, varmistaa samapalkkaisuusperiaatteen toteuttaminen käytännön palkkapolitiikassa sekä varmistaa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutuminen ja edistäminen sekä syrjimättömyys kaikessa toiminnassa. STUKin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma päivitettiin vuonna 2021 yhteistoiminnallisessa työryhmässä, ja se hyväksyttiin STUKin johtoryhmässä tammikuussa 2022. Tavoitteita ja toimenpiteitä asetettiin osa-alueille rekrytointi, urakehitys ja osaamisen kehittäminen, samapalkkaisuus ja muut palvelussuhteen ehdot, työelämän ja perhe-elämän yhteensovittaminen, työolojen kehittäminen sekä seksuaalinen häirintä ja muu epäasiallinen kohtelu. STUKin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman voi lukea stuk.fi-sivustolta.

4.3 Taloudellinen vastuu

STUKin varojen käyttö on vastuullista, tarkkaa ja asianmukaista. STUKin strategian 2018-2022 yhtenä tavoitteena on ollut ”Tasapainoinen talous turvaa toimintamme”, jossa painotetaan mm. STUKin toimimista kustannustietoisesti. Myös uudessa strategiassamme on huomioitu, että kustannustehokkuus mahdollistaa kehityksen: Kun toimimme kustannustehokkaasti, pysyvät viranomaistoimintamme kustannukset asiakkaille kohtuullisina ja rahaa jää myös toimintamme kehittämiseen. Hoidamme talouttamme kestävästi ja pitkäjänteisesti.

Valtiontalouden tarkastusvirasto (VTV) tarkastaa STUKin tilinpäätökset. VTV varmistuu tilintarkastuksessa siitä, että valtion talousarviota on noudatettu ja että tilinpäätökset antavat oikeat ja riittävät tiedot STUKin tuotoista, kuluista ja taloudellisesta asemasta. STUKin taloussäännössä on kuvattu menettelyn sisäisen valvonnan vastuista ja periaatteista. STUKin johto vastaa siitä, että STUKissa toteutetaan sen talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset, riittävät ja tehokkaat sisäisen valvonnan menettelyt. Menettelyt koskevat yleisesti toiminnan ja talouden suunnittelua ja järjestämistä, taloushallinnon osalta mm. taloushallinto-organisaatiota, maksuliikkeen, kirjanpidon ja

muun laskentatoimen järjestämistä sekä niihin liittyvien järjestelmien tietoturvasuutta. Toiminnassa otetaan huomioon sisäistä valvontaa koskevat kotimaiset ja kansainväliset standardit ja suositukset. Valvontaprosessi toteutetaan siten, että valvonnan kustannukset ovat kohtuulliset saavutettuun hyötyyn nähden.

STUKin johtamisjärjestelmän hankintaohjeissa on kerrottu hankintojen vastuullisuuden periaatteista. Sosiaalisen ja ekologisen vastuun periaatteet huomioidaan hankinnoissa tarkoituksenmukaisella tavalla tapauskohtaisesti arvioiden.

Hansel vastaa omien puitejärjestelyjensä ja hankintailmoitustensa (DPS) osalta yhteiskunnallisten velvoitteiden ja tilaajavastuulain selvittämismääräyksen mukaisten tietojen pyytämisestä ja ylläpitämisestä. Ne Hanselin puitejärjestelyt ja DPS:t, joissa Hanselin asettamat sosiaalisen ja/tai ympäristövastuun kriteerit täyttyvät, ovat saaneet Hanselin oman sosiaalisen vastuun tunnuksen ja/tai ympäristötunnuksen ja niiden sisällöstä on kerrottu tarkemmin puitejärjestelyn tai DPS:n toimintaohjeissa.

STUKin omissa kilpailutuksissa edellytetään, että tarjoajat ovat hoitaneet yhteiskunnalliset velvoitteensa asianmukaisesti, ovat maksaneet veronsa ja sosiaaliturvamaksunsa ja noudattavat ympäristönsuojelua, työsuojelua, työoloja ja työehtoja koskevia lakisääteisiä velvoitteitaan. Tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annettu laki (1233/2006) eli tilaajavastuulaki on keskeinen harmaan talouden torjunnassa. Valtioneuvoston periaatepäätös kestävien ympäristö- ja energiaratkaisujen edistämisestä julkisissa hankinnoissa edellyttää, että julkisissa hankinnoissa otetaan huomioon ympäristönäkökohdat.

ISBN 978-952-309-560-1 (pdf)

STUK

Säteilyturvakeskus

Strålsäkerhetscentralen

Radiation and Nuclear Safety Authority

Jokiniemenkuja 1

01370 Vantaa

Puh. (09) 759 881 (vaihde)

www.stuk.fi